

domino.

Isaias. Dilata locum tempore tui & pelles tabernaculorum tuorum extēde ne parcas longos fac funiculos tuos & clauos tuos cōsolida. ad extrema enim ad leuam penetrabis & semen tuū gentes habitabunt. Cremaui fructū labiorū pacē & q̄ prope & q̄ longe.

Congregabo ex omnibus gentibus & linguis & ueniēt & uidebūt gloriam meam & ponam in eis signum & mittam ex eis sagittas.

Erit in die illa radix Iessæ qui stat in signum populorum ipsū gentes deprecabūt. Leuauit dominus signū in nationibus & sibilabit ad eū de finibus terræ.

Ego dominus uocaui te ad iustitiam apprehēdi manum dexterā tuam & seruaui te & dedi te in fœdus populis in lucem gentium ut aperias oculos cæcorū & educes de conclusione uinctum de domo cōfusionis sedentem in tenebris. ego dominus hoc est nomē meum.

Educam cæcos in uiam quam nesciuerūt

& in semitis quas ignorauerunt ābulare
eos faciam.

Populus gētū qui ambulabat ī tenebris
uidit lucem magnam: habitantibus in
regione umbræ mortis lux orta ē eis.

Attendite ad me populus meus & tribus
mea audite me: quia lex a me exiit & iu
diciū meum in luce populorum requi
escet.

Laudate & gaudete simul deserta Ierusa
lem: quia consolatus est dominus popu
lum suum redemit israel apparabit bra
chium suum sanctum in oculis omniū
gentium & uidebunt omnes teræ saluta
re dei nostri.

Ne memineris inquit priorum & anti
qua ne intuemini: ecce ego facio noua &
nunc oriētur utique cognoscetis ea &
ponam in deserto uias: & flumina in in
uio: glorificabit me bestia agri dracones
& struētiones: quia dedi in deserto uiam
& flumina in loco in aquoso adaquare
genus nouum electum & plebem meā
quam acquisiui.

Isaias. Lex a me exiet & iudicium meum in lucem gentium:

Veniet omnis caro adorare Israel.

Obstupuerunt multi super te gloriosus erit inter uiros aspectus eius & forma eius inter filios hominum. Ille asperget multas gentes super ipsum continebunt Reges os suum: quia quibus non est narratum de eo uiderunt & quod non audierunt contemplati sunt.

Ecce testem populi dedi eum & praeceptorem gentibus: ecce gentes quas nesciebat uocabis & gentes quae te non cognouerunt: curret pro dominum deum tuum & sanctum israel qui glorificauit te.

Veniet omnis caro adorare deum israel.

Eiice foras populum caecum & habentem oculos & aures surdas: quia gentes congregatae sunt simul & collectae sunt tribus

Salamon. Cum uenerit alienigena ad domum sanctam tuam & uocauerit nomen sanctum tuum: exaudies eum domine deus meus ut discat uniuersa terra nomen sanctum tuum & timeat sicut populus tuus israel.

Idē.iii. Hoc dicit dominus deus: replebitur tota
terra gloria domini.

Ieremias. Cōgregabūt oēs gētes in noīe domini in
domo facta & nō ābulabūt ultra ī prauī
tate cordiū suorum.

Ieremias. Ad te gentes ueniēt ab extremis finibz
terræ & dicēt uere mendaciū possiderunt
patres nostri uanitatem quæ nō profuit
nō hæreditabūt patres nostri: nisi mēda
ciū & iniquitatem.

Iurauit dominus in ueritate & iudicio &
benedicēt eū oēs gentes ipsūq; laudabūt.
Audite uocem tubæ & dixerūt nō andie
mus pp hoc audite gētes.

Constitues me in caput gentium: & po
pulus qui non cognouit me seruiet mihi
filii autem mentiti sunt mihi alieni facti
sunt.

Iophonias. Datum est gentibus ut loquantur simul
in nomine domini & seruiat ei oīs hō &
oēs insulæ gētium.

Idē. Tūc reddā populū electū ut uocēt omēs
nomine & seruiāt uno humero.

Ma

li. l.
.xx

dñs

Idē. Adorabūt eū uiri de loco suo & oēs infu-
læ gētium.

Malachias. Mittet deus Heliam q̄ cōuertet corda pa-
trum ad filios.

Non est mihi ultra uoluntas in uobis di-
cit dominus exercituum : & sacrificiū m-
non accipiam de manibus uestris: nec in
sacrificiis uestris letabor. quoniam ab or-
tu solis usque ad occasum magnum ē no-
men meum in gentibus quæ offerūt no-
mini meo sacrificium mundum: ut in
omni loco sacrificetur & offeratur nomi-
ni meo oblatio munda: q̄a nomē meū in
gētibus dicit dominus exercituum.

li. legis. i.
.xxv.

Ait dominus Rebecchæ. duæ gentes sūt
in utero tuo & duo populi diuidentur a
uentre tuo gens gentem superabit & ma-
ior seruiet minori.

dñs ad Moy. Replebitur gloria mea oīs terra.

Osea. Miserebor inquit ei qui fuit sine mi-
sericordia & dicam populus meus es
tu & ipse dicet deus meus es tu & erit

ī locū ubi dictū ē eis: nūc plebs mea & filii dei uocabimini.

Idē. Auferam nomina balaam de cordibus eorum & nō recordabūtur ultra nomīs & percutiam cum eis foedus in die illa cū bestia agni & cum uolucris cæli & cū reptili terræ & arqum & gladium & bellum conteram de terra & dormire eos faciam fiducialiter & sponsabo te mihi in sempiternum: & spōsabo te mihi in iustitia & iudicio & misericordia & miseratione & sponsabo te mihi in fide & sciens ego dominus.

Micheas. Et erit in nouissimis diebus mons domini præparatus in uertice montium & cōsurgent et fluent ad eum populi et probabunt gentes multæ et dicent uenite ascendamus in montē domini et ad dominum deum Iacob et docebit nos de uis suis et ambulabimus in semitis eius.

Et iudicabit populos multos & eripiet gētes fortes usq; ī longinquo.

Zacharias. Hæc dicit dominus exercituum usq; quo
uenient populi & habitabunt in ciuitati-
bus multis & uadūt habitatores dicētes
unus ad alterū: exeamus ut deprecemur
faciem domini & quæramus deum exer-
cituum.

Idē. Vadam & uenient populi multi & gen-
tes robustæ ad quarendum dominum
exercituū in Ierusalem.

Ioel. Distillabunt inquit montes dulcedinem
& colles fluent lac & mel & per omnes ri-
uos iuda ibunt aquæ & fons de domo do-
mini egredietur & irrigabit orbem ter-
rarum.

Deutero. Eritis gētes ad caput. incredulus populus
a cauda.

P̄s. Cantate domino omnis terra psalmū di-
cite nomini eius annuntiate de die in di-
em salutare eius: conuertentur ad te om-
nes fines terræ.

P̄s. Cantabunt tibi gētes in domo dei mei
canticum nouum.

P̄s. Omnes gentes plaudite manibus canta-
te deo ī uoce laudis.

P̄s. Iubilate deo omnis terra seruite domino
in lætitia.

P̄s. Cātate domino oīs terra annūtiare d̄ die
in diē salutare eius.

P̄s. Reges terræ & oēs populi p̄cipes & oēs
iudices terræ.

P̄s. Iuuenes: virgines: Senes cum iunioribus
laudent nomen domini.

P̄s. Omnis spiritus laudat dominum.

P̄s. Magnificauit dominus facere nobiscū fa
cti sumus lætantes.

P̄s. Conuertētur ad dominū uniuersi fines
terræ & adorabūt eū oēs populi gētium.

P̄s. Cātate domino cāticū nouū: q̄ mirabi
lia fecit dominus.

P̄s. Notū fecit dominus salutare suū ī cōspe
ctu gentiū reuelauit iustitiam suā.

P̄s. In cōuertēdo populos in unū & reges ut
seruiant domino.

P̄s. Filius meus es tu ego hodie genui te.

P̄s. Dabo tibi gētes hæreditatem tuā & pos
sionē tuam terminos terræ.

P̄s. Constitues me ī caput gentiū & populus
q̄ nō cognouit me seruiet mihi.

- P̄s. Ante solem permanet nomen eius & ante lunam sedes eius & benedicentur ī eo omnes tribus omnes gētes fuiēt ei.
- P̄s. Et dominabitur a mari usq̄ ad mare & a flumine usq̄ ad terminos terræ.
- P̄s. Annūtiabit̄ domino generatio uētura.
- P̄s. Annūtiabūt cæli iustitiā eius populo qui nouit quæ fecit dominus.
- P̄s. Tunc dicēt iter gentes magnificauit dominus facere nobiscū.
- P̄s. Magnificauit dominus facere nobiscū facti sumus lætātes.
- P̄s. Eripies me d̄ cōtradiçtōibus populi constitues me ī caput gentiū.
- P̄s. Deus q̄ das uīdiçtas mihi & subdis populos sub me: liberator meus de inimicis meis.
- P̄s. Et latentur omnes q̄ sperant in te ī æternū exultabūt & habitabis ī eis.
- P̄s. Et gloriabunt̄ ī te omnes q̄ diligūt nom̄ tuū. quoniā tu benedices iusto.
- P̄s. Exurge domine deus meus in præcepto quod mandasti & sinagoga populorum circundabit te.

- P̄s. Et sperent in te qui nouerunt nomē tuū
quoniam nō dereliquisti querētes te.
- P̄s. Psallite domino q̄ habitat in syon annū
tiate inter gentes opera eius.
- P̄s. Populus quē nō cognoui fuit mihi ī au
ditu auris obediuit mihi.
- P̄s. Reminiscētur & cōuertent̄ ad dominū
omnes fines terræ.
- P̄s. Et adorabūt ī cōspectu eius uniuersæ fa
milix gentium.
- P̄s. Propterea populi cōfitebunt̄ tibi ī æter
nū & ī sæculum sæculi.
- P̄s. Repleti prius panibus se elongauerūt: &
famelici saturati sunt.
- P̄s. Donec sterilis peperit plurimos & q̄ mul
tos habebat filios īfirmata est.
- P̄s. Omnes gētes quascūque fecisti ueniēt &
adorabunt corā te domine & glorifica
būt nomen tuū ī æternū.
- P̄s. Annuntiauerūt cæli iustitiam eius & ui
derūt oēs populi gloriam eius.
- P̄s. Confūdant̄ oēs q̄ adorāt sculptilia & qui
gloriātur in simulacris suis.
- P̄s. Cōfiteātur tibi populi deus cōfiteātur tibi

populi oēs: terra dedit fructū suum.

P̄s. Ideo cōuertet̄ populus meus hic & dies
pleni iuenientur in eis.

P̄s. Viderūt omnes fines terræ salutare dei
nostri.

P̄s. Confiteātur tibi domine oēs reges terræ
q̄a audierūt oīa uerba oris tui.

DE ECCLESIA Christianorum.

Dauid. Astitit regina a dextris tuis in uestitu de
aurato circumdata uarietate. i. populorū
multitudine.

P̄s. Hæc requies mea in sæculum sæculi hic
habitabo. qm̄ elegi eam.

P̄s. Dinumerabo eos & super arenam multi
plicabuntur.

P̄s. Egressus es domine ī salutare populi tui
cum Christo tuo.

P̄s. Apud te laus mea in ecclesia magna uo
ta mea reddam in cōspectu timentīū te.

P̄s. Confiteor tibi in ecclesia magna ī popu
lo grandi laudabo te.

P̄s. Annuntiaui iustitiam tuam in ecclesia
magna: ecce labia mea & non prohibe
bo domine tu scissi.

Et exaltent eū ī ecclesia plebis ī cathedra
seniorū laudēt eum.

DE SACRIFICIIS deo gratis.

P̄s. Nunquā manducabo carnes tauroꝝ & san-
guinem hyrcoꝝ potabo.

Immola deo sacrificiū laudis & redde al-
tissimo uota tua.

P̄s. Sacrificiū deo spūs contribulatus cor cō-
tritū & humiliatū deus nō despicias.

P̄s. Sacrificate sacrificium iustitiæ & sperate
in domino.

Nunquā uidistis q̄ ego comederē carnes
tauroꝝ. & hyrcoꝝ sāguinem biberem.

P̄s. Holocaustum pro peccato nō postulasti
tūc dixi ecce uenio.

P̄s. Audent pauperes & faciabūt & laudabūt
dominū q̄ requirūt eū uiuant corda eoyꝝ
ī sēcūlū sēcūli.

P̄s. Hūc humiliat hūc exaltat: q̄a calix ī ma-
nu domini uiui meri plenus musto.

Et inclinauit ex hoc in hoc: ueruntamē
fex eius non est exinanita: bibēt oēs pec-
catores terre.

P̄s. Et mandauit nubibus desuper: & ianuas

cæli aperuit.

P̄s. Et pluit illis manna ad manducandum & panem cæli dedit eis.

P̄s. Panem angelorum manducauit homo: & cibaria misit eis in abundantia.

P̄s. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ: & torrete uoluntatis tuæ potabis eos.

P̄s. Quonia apud te est fons uitæ & in lumine tuo uidebimus lumen.

P̄s. Cibauit eos ex adipe frumenti & de petra melle saturauit eos.

Iesus filius. Magis diligit deus pietatem & misericordiam quam sacrificium carniū:

Malachias. A solis ortu usque ad occasum gentes offerant sacrificium nōi meo & dominus noster.

DE VNIVERSALI resurrectōe mortuorum.

Iob. Scio quod redemptor meus uiuit & in nouissimo die de terra surrecturus sum & rursum circumdabor pelle mea & in carne mea uidebo deum saluatorem meum: quem uisurus sum ego & non alius & oculi mei conspecturi sunt.

Iob. Exurgant inquit & descendat omnes gentes in ualle ut iudicem omnes in circuitu consumationem & abreuiationem dominus

deus exercituum faciet in medio orbis
terræ.

DE SECVNDO ADVENTV DO
MINI in potestate & maiestate.

Dominus sicut fortis egredietur: sicut uir
preliator suscitabit zelum uociferabit &
clamabit sup inimicos suos.

Et uocabitur fortissimus gr̃a potēs. & cetera.

Audiã inqt faciet deus gloriã uocis suæ
& terrorẽ brachii sui ostendet i commi-
natõe furoris sui & in flâma ignis deuo-
rãtis i turbine & i lapides grã
dinis.

Isaias. Tacui: semp silui: patiens fui: sicut paries
nũc loquar: dissipabo & absorbebo sil.

Cõsurget sicut in diebus antiqs i gene-
ratõibus sæculorũ. nũqd tu percussisti su-
pbum & uulnerasti draconem.

Ecce seruus meus suscipiam eum: dile-
ctus meus complacuit sibi in anima mea
dedi spiritũ meum sup illũ iudiciũ gen-
tibus proferet.

Tũcego ueniã & intrabo i iudicio ad eos
& ero testis uerax adulteris & aliis piuris

sup illos qui fundauerunt & humiliat pu-
pillos & uiduas & opprimunt pegrinos.
Videbitur in maiestate quando uenerit
iudicare terram.

Iudiciū gentibus proferet non clamabit
nec accipiet psonam nec audietur foris
uox eius quassatum non conteret & li-
gnum fumigans non extinguet in uerī-
tate educet iudiciū non est tristis neque
turbulentus donec ponat in terra iudici-
um & legem eius īsulæ expectabunt.

Dan. Aspiciebam & considerabā & ecce ī nu-
bibus in similitudinem filii hominis ue-
niebat: ut aut appropinquauerunt ad an-
tiquum dierum: omnes gentes & linguæ
adorabant eū & potestas eius æterna nō
deficiens & regnū eio ī æternū manebit

Micheas. Audite colles & fūdamenta terræ iudici-
um domini cū populo suo.

Zacharias. Ecce dominus ueniet & quis poterit stare
ante aduentum eius. est enim ignis con-
stans ut liquefaciat aurum & argentum

Ezechielis. Hæc dicit dominus. aufer tol-
le coronam. non enim est hic q̄ humiles

subleuat & sublimes hūiliat iniquitatem
nō ponā in eo.

Idē Separabo ab eis transgressores & incredulos.

P̄s. Deus in maiestate ueniet deus noster &
nō silebit.

P̄s. Annūtiabunt cæli iustitiam eius deus iu
dex est.

P̄s. Ignis ante ipsū præcedet & inflamabit ī
cuitu omnes inimicos eius.

DE SECUNDO aduentu domini ad iudi
cium cum potestate.

P̄s. Tūc loquetur ad eos in ira sua & in furo
re suo conturbabit eos.

P̄s. Cum exarserit in breui ira eius beati oēs
qui confidunt in eo.

P̄s. Parauit in iudicio tronum suum & ipse
iudicabit orbem terræ ī eq̄tate iudicabit
populos in iustitia.

P̄s. Deus manifeste ueniet deus noster & n̄
silebit.

P̄s. Ignis in conspectu eius exardescet & in
circuitu eius tempestas ualida.

P̄s. Aduocauit celū de sursum & trā discerne

populū suum.

Et annūtibunt celi iustitiam eius. quoniam
deus iudex est.

DE CONVERSIONE IVDEORū
IN Finem.

Amos. Præpara te in occursum dei tui israel: quia
ecce ego firmās tonitruū & creās spūm
& annūtiās oībus christū suum.

Jeremias. Ecce dies uenient dicit dominus & susci-
tabo David germen iustum & regnabit
Rex & sapiēs erit & faciet iudiciū & iusti-
tiam sup̄ terram.

Idē. In diebus illis saluabitur iuda & israel hī
tabit cū eo: & hoc ē nomen quo uocabit
eū dominus deus noster.

Idē. Donec plenitudo gētū irereat: & sic oīs
israel saluus fiat.

Idē. Erit in die illa dicit dominus exercitū
conteram iugum meum de collo tuo &
uincula illius abrūpam & dominabunt
eis alieni: & seruient domino deo suo &
David Regi suo quē suscitabo eis.

Idē. Ecce dies uenient dicit dominus & feriā
domui israel & domui iuda foedus nouū

non sicut pactum quod pepigi cum patri-
bus uestris in die quando apprehēdi ma-
num eorum ut educerē eos de terra ægy-
pti pactū qd' irrituum fecerūt & ego do-
minator sū eorum.

De iero no. Erit gens in caput : incredulus aut popu-
lus in caudam.

Oscas. Sedebunt diebus multis filii israel sine re-
ge sine principe: sine sacerdotio: sine al-
tari: sine sacrificio: sine manifestatio-
nibus.

Malachias. Ecce ego mittam uobis Helyam prophe-
tam antequam ueniat dies magnus do-
mini & horribilis & conuertet corda pa-
rentum ad filios & corda filiorū ad pa-
tres eorum.

Ezechiel. Rex inquit unus erit omnibus imperās
& non erunt ultra duæ gentes: nec diui-
dentur amplius in duo regna nec pollu-
entur ultra in diis suis & abominationi-
bus & in cunctis iniquitatibus suis & sal-
uos eos faciam de uniuersis sceleribus su-
is in quibus peccauerūt & mundabo eos
& erunt mihi populus: & ego ero eis de-

us & seruus meus David super eos Rex
& pastor unus oībus erit.

P̄s. Quoniā deus saluā faciet Syon & ædifi-
cabuntur ciuitates Iudæ.
Et habitabunt ibi hæreditatem acquirēt
eam.

P̄s. Aedificans Ierusalem dominus dispersi-
ones israel congregabis.

Quoniam uero quæ a sacris prophetis
dicta sūt nō in fidei nostræ attestatōnem
quæ p̄fecto meritū tolleret sed ī laudem
glōriāq; & iudaicæ p̄fidie improbatōnē
adducta noscūt. ut uberiori testimonio
et hebreorū obstinata p̄fidia improbet
et gentilium ad fidem conuersio fictiliū
Idolorū ac demonū seruitute relicta me-
ritis laudibus extollatur nonnulla Sybil-
larum uatumq; gentiliū dicta in mediū
ducere libet quibus et diuino illas affla-
tas spiritu fateri necesse sit et que ueteris
testamēti patribus diuino p̄phetæ spū p̄-
cinerūt eadē illa e sacraꝝ uirginū pectorē

dominum gentibus prædicenda nō præ
cognoscenda decreuerit: ut utriusque le
gis israelitæ. s. & gentilis testimonio. lex
christiana uallata & in perditionem he
breis & conuersis ad fidem gentibus in
salutem dicta noscantur. Eamque ua
ticinia ex priscorum dempta codicibus
in medium adducemus. singula singu
lis Christi dei nostri actibus conferēdo
per quæ gentibus Christi aduentum &
fidei meritum prædictum nō præcogni
tum fuisse constabit: & eorum nemo ua
leat excusari. cum nedum israelitis: uerū
& uniuerso orbi ineffabilis illa diuina cle
mentia quæadmodum post christi aduē
tum cunctis se agnoscendū instituit. iux
ta illud in omnem terram exiuit sonus
eorum & in fines orbis terræ uerba eo
rum. Ita & ante eius aduentum hebreis
gentibusque prædicendum fore manda
uerit prout prophetis earum dictis ap
te constare dignoscitur. Decem igitur sy
billas fuisse digno priscorum testimonio con
stat q̄ uelut israelitis ppheta x̄ p̄ ueturū

prædixerunt: ita diuino illæ afflatæ spū
diuersis orbis ptibus uenturum præcine-
rent: quibus eo deum nosce inter genti-
les datum est q̄ eius maiestati in cordis
munditia ac sanctitate uirginitatis ac ca-
stitatis uoto se nouerant seruituras testā-
te domino: illos beatos fore deumque ui-
suros qui deo mundo corde seruire de-
creuerūt. Merito igitur diuino uaticinio
dignæ habitæ sunt: meritoque deū agno-
scere christiq̄ aduentum prædicare. q̄d
non Idolis demonibusque seruire: sed sū-
mo maximoque deo mundo se corde no-
uerint. Illis igitur merito datum est chri-
sti aduentum prædicare ut apostolica nū-
tiatione demum uocatus orbis in salutis
gremium christi operibus sybillarum di-
cta testantibus facilius declinaret. earū
igitur testimonio quo uniuersus orbis p̄-
dictum christi aduentum se conuertē-
do fassus est: obstinatam etiam hebreorū
perfidiā improbare n̄ dedignabimur quos
sua clemētia dñs archani cōsiliu conscias
reddeē n̄ d̄ dignato ē a sūma igit̄ iēstibili

que diuinæ maiestatis essentia sumemus
exordium.

DE VNO DEO tantum.

LACTANTIO TESTE.

Her. Vnus deus qui solus est & ipse maxi-
us nō creatus & hūc a se solū sūmū deū q̄
cælū fecerit luminibusq; distinxerit.

Alia Sy. Cæterum deus solus unus q̄ excellentis-
simus qui fecit solem stellas ac lunā fru-
giferā & aq̄ maris fluctus qui quomodo
sols sit ita & mūdi ædificator & artifex.

Alia Sy. Ipsū qui solus est colite mūdi prīcipē qui
solus est in sæculū & a sæculo.

Seneca. Vnus deus sum & nō est alius.

Alia Sy. Nos inquit aliunde pendemus & ad ali-
quē aspiciamus cui qd̄ optimum in nobis
debemus. alius autem nos ædidi: alius ī-
struxit.

DE AETERNa productione.

LACTANTIO teste.

Sy. Vltro natus non creatus nec factus no-
minatur.

Alia Sy. Appellat eum socium consilii.

Termegisto. Appellat deū creatorem dei.

Hermes q̄ Dominus & omnium creator quem de-
& mercuri. um uocare censemus. qm̄ sm̄ deū fecit ī
uisibilē & īfēsibilē & hūc fecit primū solū
& unū. & quoniam bonus ei uisus est &
plenus omniū bonorum sanctificauit &
amauit eū ut propriū filiū.

Idē. Dominus & pater & deus & primus &
unus dei creator.

Idē. Causa aut̄ huius causæ diuini boni uolū-
tas quæ deum produxit: cuius nomē nō
potest humano ore dici. nomen autem
eius quod pater sūmus imposuit nullus
alius præter ipsū scit.

Apollo. Deus est ultro natus a nullo doctus sine
matre genitus immutabilis. cuius nomē
nullū uerbū capere pōt ignē emittēs hoc
ē deus. parua aut̄ ps dei angeli & nos.

Idē. Nō enim pōt ab ullo esse genitus q̄ ipse
uniuersa generauit.

DE NATIUITATE TĒPORALI: Lactatio teste
Sy. her. In ultima uero illa ætate humiliabit̄ deus
humanabitur proles diuina: iungetur
humanitati diuinitas iacebit ī fœno agnō
& ofitio puellari educabitur deus & hō.

Alia Sy. Ipse tuū cognosce deū q̄ dei filius est.

Alia Sy. Florescet ut flos purus .

sy her. Omniū nutritor & creatorem qui dulcē

Ifaias. Spiritum dedit omnibus & principē deo-
rum omnium fecit:illum dedit fidelibus
uiris honorare.

Eadē. Dicēt sybillā furiosam mendacem:cum
autem facta fuerint omnia.tunc mei me-
moriā facietis:& nemo amplius furiosā
dicet:sed dei magni prophetam.

TESTE NICARONE.

Sy.pfia. Ecce bestia cōculcaberis & gignetur do-
minus in orbe terrarum & gremiū uirgi-
nis erit salus gentiū inuisibile uerbum
palpabitur.

EVRIPIDE TESTE.

Sy. Soluetur nexus sinagogæ & uidebūt re-
gem inuētū & tenebit illū in gremio do-
mina gentium.

NEVIO TESTE.

Sy. Virginis infantiaē plixa uirgo capillis
cum ea. Mūda q̄dē animi dulcis magniq̄ decoris
Pluris honestatis teneris uestita uetusta:
Sede sedēs strata gremio puerūq̄ tenebit

Nutriēs quē Iesū gēs quædā noīe uocat.
DE ADVENTV IN statu humili.
LACTANTIO TESTE.

Sy. Miserandus ignominiosus informis ut
spem miserādis daret.

Alia Sy. Tu enī ipsa stulta deū tuū nō cognouisti
ludētem mortaliū mētibus.

DE MIRACVLIS lactantio teste.

Sy. Omnia uerbo faciēs omnēq; egritudinē
curas.

Alia Sy. Mortuorū resurrectio erit & claudorū
cursus uelox & surdi audient: & cæci ui-
debūt & muti loquentur.

Alia Sy. Ex panibus simul quīque piscibusq; duo
bus: uirorum milia quinq; in loco deser-
to faciabit: & quæ superauerunt fragmē-
ta tollens duodecim squalcos implebit in
spem multorum.

CRISIPPO TESTE.

Sy delphica. Ventos sedabit uerbo sternetq; furentia
maria pedibus pacis & fide calcās fluctus
perambulabit langores hominū soluet
uiuificabit mortuos: arcebit dolores mul-
tis: ex uno fonte pacis satietas erit uiris

absq̄ maris coitu nascetur.

Q̄ VENIET SOLuturus legem.

sy. Sed cū hęc oīa p̄fecta fuerint in ipsum
tota lex soluetur.

Alia Sy. Iugū nostrę seruitutis intollerabile sup̄
colla tollet & leges impias soluet uīculaq̄
uiolenta leuabit.

Q̄ DECIDET ī manus fideles & iniq̄s.
LACTANTio teste.

Sy. In mano iniq̄s īfidelīū postremo ueniet
DE FLAGELLIS. Lactantio teste.

Sy. Dabūt & deo alapas manibus incastris &
sceleribus oribus expuēt saluas uenena
tas: dabit & tūc ī uerba simpliciter tergū
innocens.

Alia Sy. Colaphos accipiēs tacebit neq̄s eū agno
scat unde uenerit mortuus loquetur &
coronā feret spineā.

Alia Sy. In escā uerò fel: in sitim dederūt acetum
hęc hospitalitatis monstrabūt mensam.

Alia Sy. Tu. n. ipsa stulta deū tuū nō cognouisti
ludentē mortaliū mentibus: sed & spinis
coronasti coronę horridū fel īmiscuisti
DE MORTE. Lactantio teste.

Sy. Et mortis fatum finiet tertiā diē dormiēs
Alia Sy. Cum uenerit ignis erunt tenebræ media
nocte obscura.

Apollo Mortalis erat secūdū carnē sapiēs portē-
milesius. tificis opibus sub caldeis iudicibus armis
cō p̄sso clauis & cruce amax finē cōpleuit
DE RESURRECTIONE: lactantio teste.

Sy. Tūc a mortuis se denuo oñdens ī lucē ue-
niet prius resrectōis initiū uocatis oñcēs
sybilla hor. Morte propria mortuos suscitabit: & cū
mactabit uiuet & regnabit & cōsumabū-
tur oīa de eo.

DE CONTRITōE IDOLOꝝ: Lactatio teste.

Sy. her. Opa aut̄ deorū humanis manibus facta
exurentur.

Alia Sy. Cōterēt idola hōies & cūctas eorū diuitias
DE EXPUGNATōE IERUSALĒ: Lactatio teste

Sy. Veniet urbē expugnare eqdē a deo Rex
missus.

DE FVT Vro iudicio: lactatio teste.

Sy. Tūc tuba iuctificā dimittet ī ætheꝛ uocē

Sy. Erit mūdus īmūdus pcutiētibus hōibus.

Sy. her. Cū aut̄ hic dies fatalem finē acceperit &
& ī homines iudiciū immortalis dei ueni

et super homines magnū iudiciū.

sy her.

Cælū uoluēs terræ latebras apia: & tūc le
uabo mortuos fatū soluens & simulū
mortis post q̄ ī iudiciū ducā iudicās pioꝝ
atq; impioꝝ uitā uiroꝝ.

Alia Sy.

Tartareū aut̄ chaos tūc oñdet terra inhi
ans uenientque ad tribunal dei reges om
nes.

Alia Sy.

Est. n. difficile credēs humanū genꝝ: sed
cū mūdi ac mortaliū uenerit iudiciū qđ
deus ipse faciet iudicās simul impios atq;
pios. tūc demū impios qđē in tenebras &
ī ignē mittet. qui aut̄ pietatē tenēt iterū ui
uēt in terra spūm deo dante honoremq;
simul & uitā eis.

Alia Sy.

Totius terræ mortaliū tūc confusio erit
oīpotēs cū uenerit ī tribunali iudicare ui
uorum ac mortuorum aīas & mundum
omnem.

DE CIVITATE dei.

LACTANTIO teste.

Sybilla.

Et urbē quā fecit deus ipsā fecit astris so-
le ac luna clariorem.

Radita pfecto sūt ueteris testam-
ti documēta cōplurīa q̄bus iudeo-
rū obstinata p̄fidia minime cōtradocere
ualet. extāt pariter q̄plura gentiliū uatū
oracula quibus plane hebreorum duriti-
es improbatur: & christianorū fides me-
ritis laudibꝫ sublimat̄. Nunc uero fideli-
um etiam in conuincibilibus argumen-
tis instare libet: ut omnium testimonio
& nostram firmari fidem & hebreorum
obstinatam perfidiam improbari nemo
dubitet. Ante Christi equidem aduentū
palam fore non dubitamus uniuersum
orbem Idolorum cultui dedicatum præ-
ter iudeorum gentem quæ Moyse Pro-
phetarumque monitis ac miraculis de

seruire uidebatur. Post Christi uero mor-
tem eius discipuli qui de Iudeorum gen-
te & numero erant: nullo religionis cul-
tu cum gentilibus conuenire poterant
siue Iudaicā siue Christianam religionē
assererēt. Cum earū quaelibet Idolorum
cultum negligeret & pariter improbaret
Cum uero a Iudeis nedum susciperen-
tur: uerum etiam palam impugnaren-
tur ac asperrimo mortis genere macla-
rentur ad aliasque nationes Idolis dedi-
tas necessitate compulsi diuertere cogē-
rentur fateri necesse est nullam cum eis
religionis conformitatem habere potu-
isse: nec auctoritatibus ullisque argumen-
tis gentes illas in christi fidem adducere
aut prouocare ualuisse. Cum ergo uni-

ius orbis eorum predicationibus ad christi fidem uenisse & ab Idolis recessisse apertissime constet . Maxima profecto argumēta uel signa illos aduxisse fate-ri necesse est per quæ uniuersum orbē Idolis a sæculo deditum ac seruientem & ab eisdem Responfa & signa suscipi-entem. Isdē eorum diis neglectis & tritis ad christi fidem & cultum prouocauerint eoque maxima fuisse necesse est. cum Idola illa relinquere ac conterere suadere apostoli: quæ potentissimorum Principum & Regum nominibus nuncupabatur quos deos Orbis factos asser-ebant: & christum sequi qui pauperrime natus educatus & uiuens miserrimaque

ac crudelissima morte a suis ut nequā &
blaffema peremptus fuerat. Dura profe-
cto suasio ac merito impar ab iis scilicet
discedere diis quos Reges Principesque
potentissimos fuisse constabat. Quibus
dum uixerant parere consueuerant &
quorum imagines diu pro diis uenerati
fuerāt & a quibus respōsa suscepisse cre-
debant : plurimaque supra humanam
potentiam argumenta cognouerant: &
Christo pauperimo ac pene misero iudi-
cato dampnato asperrima & uilissima
morte perempto & illis incognito preces
effundere & pro deo uenerari quem te-
stabantur Iudei nec sibi nec suis opem
ferre potuisse. frustra equidem piscato-
res pauperes & indocti Christum prædi-
care conati essent & presertim apud Re-
ges & principes apud quos philosophorū
sapientumque numerum fore constabat
nisi supra naturam humanasque uires
diuinam in eis auctoritatem extare do-
cuissent . rationibus nanque Christi

70
fides nec probari potest nec debet. Et
si naturalibus argumentis ac rationibus
procedere decreuissent. uicti profecto a
tam clarissimis philosophis secessissent
Miraculis igitur fateri necesse est indo-
ctos illos piscatoresque pauperimos uni-
uersum orbem ad Christi fidem prouo-
casse. infirmos scilicet liberando: demo-
nes effugando ac mortuos suscitando
quod nemo unquam naturali potestate face-
re uisus est: nec ullum idolorum unquam
fecisse constabat. Tali ergo potestate ne-
minem donatum esse fateri necesse est.
nisi dei amicus fuerit immensa uirtu-
te ac bonitate præfulgens. Tales uero
dei amicos non mendaces sed ueridicos
cum deus ueritas sit: fore necesse est. Si
ergo ueridici & dei amici Christum pre-
dicarunt dei filium deumque & hominẽ
fore fateri necesse est talem fuisse & esse
qualem forã firmiter asseriebant alioquin
mendaces fuisse fateri necesse est: &
sic dei inimici cum nemo magis deo
contrarius esse dicatur quam qui se deum

facit eiusque detrahit maiestati diuinum sibi
honorem assumens seque pro deo uenerari facien-
do. si ergo christum deum fore predicando
mentiti fuisset: diuinam detrahendo maiesta-
ti proculdubio non amici sed inimici diuine
fuisset deitatis omnique uirtute ac miraculorum
potestate caruisset. cum ergo non dum carere
uisi sunt imo miraculorum uirtute ac pote-
state uniuersum orbem ad christi fidem spre-
tis idolis conuerterunt non dum infirmos sanan-
do & mortuos suscitando: sed & idolis inclu-
sos demones christo dare gloriam coercen-
do & idola eorum sedes conterendo christum
quem apostoli deum esse predicarunt uerum deum
aeterni patris filium uerumque hominem ex spiritu sancto con-
ceptum ex maria uirgine natum pro nobis ul-
tro mortuum & sepultum fateri necesse
est. Hoc equidem testatur uniuersi or-
bis conuersio quae nulla ratione recedere ab idolis
& christo seruire adduci potuisset: nisi di-
uina miraculorum uirtute coactus illa reli-
quisset & christo deo uero seruire decreuisset.
Haec uniuersi orbis conuersio iudeos
perfecto ab obstinata eorum malignitate de-

trahere debuisset cū signis ac supra natura miraculis cōuersū uniuersū orbē in tueāt at si miracula forte negare p̄sūpsit q̄ cōuersiōe uniuersi orbis maifesta red dūt p̄fecto illd̄ miraculoꝝ oīum supremū fuisse miraculū fateri cogūt. Q̄ uniuersus orbis nullis rōibus aut miraculis ductus ī sētētā christianæ religiōis spōte deuenit suis sp̄retis idolis ac contritis. Pluris ergo p̄batōnū genetibus īproba ti aut fateri necesse ē christū deū eē: aut ipsos sola p̄tua ac uolūtaria cæcitate detē tos ī iudiciū suæ dāpnatōis christianæq̄ religiōis gloriā & exēplū diuinitō īsuari

FINIS.

Patauii.iiii.k̄ls maias.M.cccc.lxxiii.

Summa colūna dei fidei firmata potētis:

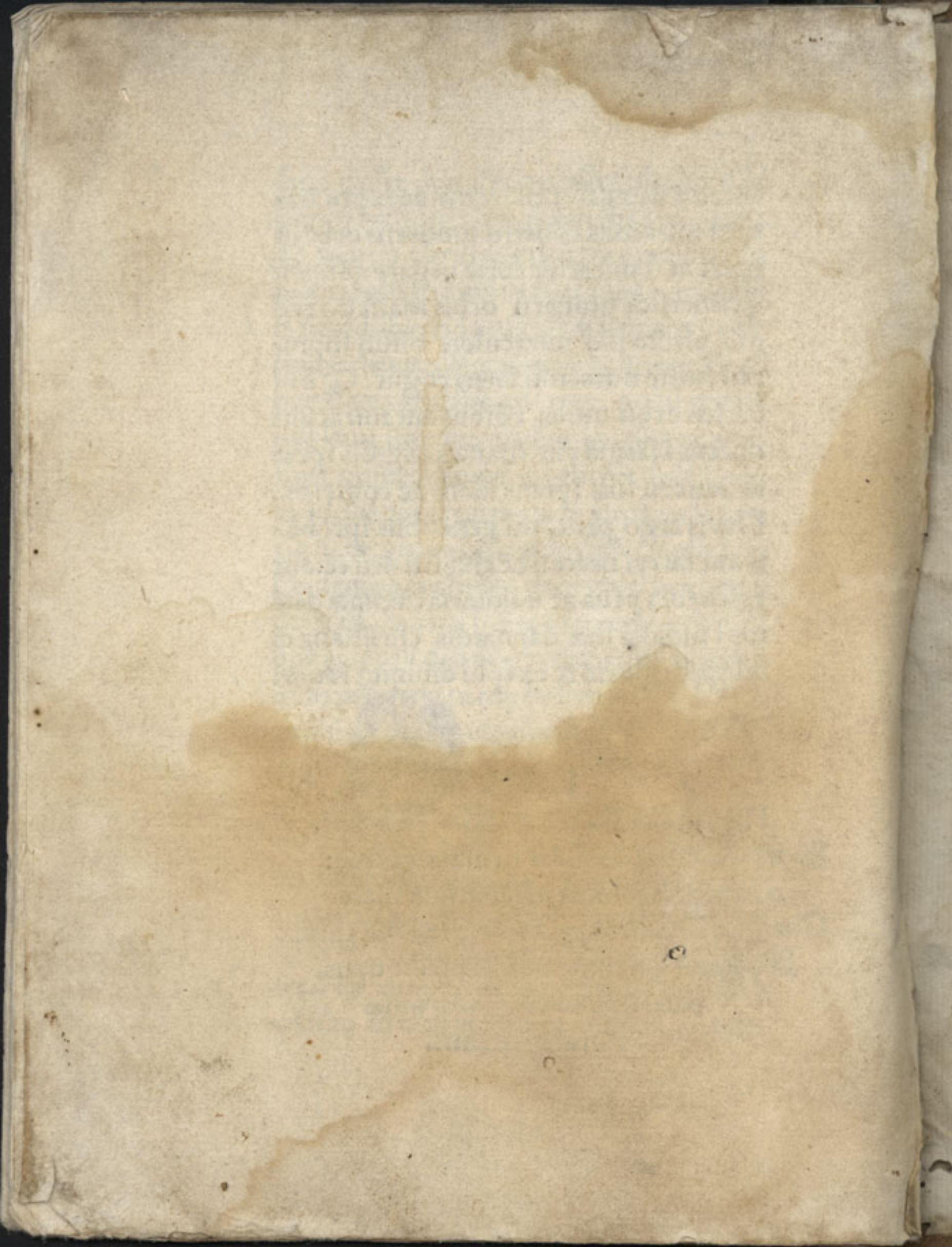
In loquor hebreos perfidiasque suas.

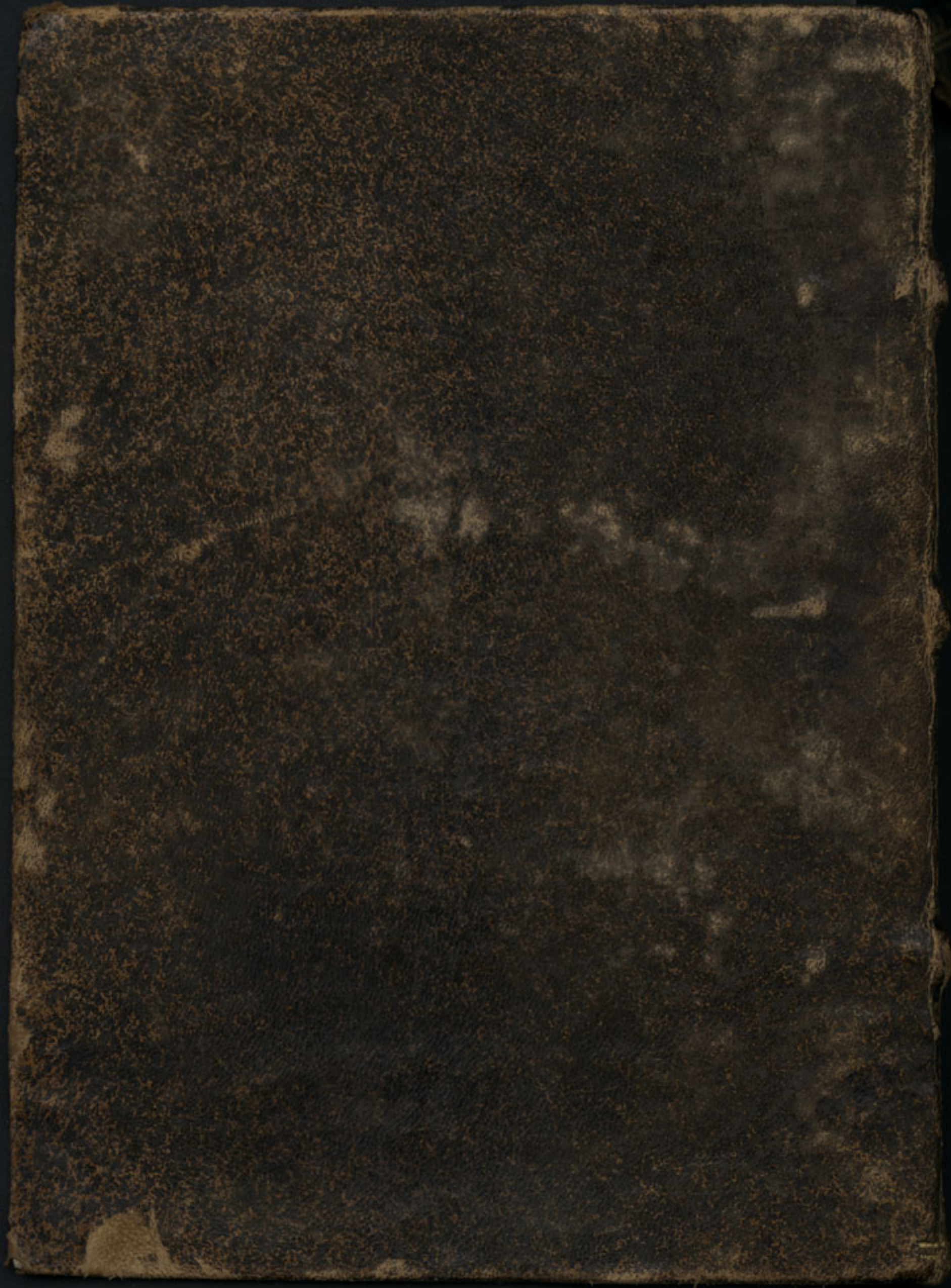
Christicolæ veneto grates hoc reddite paulo:

Et patauo qui nunc nobile pressit opus.

Bartholomæus Campanus

Ponticuruuanus.

MICELANIA
VALASCI

Sala
Gab.
Est.
Tab. 10
N.º 13